

Załącznik 11



INSTYTUT OCHRONY ŚRODOWISKA – PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
INSTITUTE OF ENVIRONMENTAL PROTECTION – NATIONAL RESEARCH INSTITUTE

Sprawozdanie z pracy „Realizacja zadań wynikających z ratyfikacji przez RP Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych”.

umowa DGOqt/1/2014

Etap III – Materiały informacyjne: Przygotowanie aktualności obejmujących krótkie informacje na temat obecnych działań Sekretariatu, POPRC oraz na temat przygotowań do 7. Spotkania Konferencji Stron Konwencji Sztokholmskiej, jak również na temat aktualnie dostępnych szkoleń on-line z tematyki związanej z Konwencją aktualności – krótkie informacje na temat aktualnej działalności Sekretariatu i innych organów Konwencji

Wykonano w Zakładzie Polityki Ekologicznej

Instytutu Ochrony Środowiska - PIB

Ewa Lisowska-Mieszkowska

Warszawa, 31.07.2014 r.

Spis treści

Konferencja Stron Konwencji Sztokholmskiej	3
Spotkania Konferencji Stron.....	3
Synergia	3
Nadzwyczajne Spotkania Konferencji Stron (ExCOP)	4
Szóste spotkanie Konferencji Stron Konwencji Sztokholmskiej (COP 6).....	5
Siódme spotkanie Konferencji Stron (COP 7).....	6
Biuro Konferencji Stron	6
Spotkania Biura Konferencji Stron	6
Spotkania Biura przed 7. spotkaniem Konferencji Stron Konwencji.....	7
Sekretariat	7
Program wsparcia technicznego	8
Program prac Konwencji Sztokholmskiej na lata 2014-2015.....	10
Biblioteka on-line	11
Szkolenia.....	12
Webinaria	12
Webinaria w 2014 r.	13
Warsztaty	14
Komitet do spraw Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych.....	14
Procedura zgłaszania substancji chemicznych.....	15
Bieżącą działalność Komitetu ds. Przeglądu Trwałych Substancji Organicznych (POPRC)	15
Charakterystyka substancji poddawanych obecnie przeglądowi	16
Dziewiąte spotkanie Komitetu do spraw Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych (POPRC)	17
Dziesiąte spotkanie Komitetu ds. Przeglądu Trwałych Substancji Organicznych	19

5.2. Działania prowadzone aktualnie w ramach Konwencji Sztokholmskiej

W poniższym rozdziale przedstawiono krótkie, sformułowane w przystępny sposób informacje na temat działań aktualnie prowadzonych przez organy Konwencji Sztokholmskiej. Informacje te przeznaczone są do zamieszczenia na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska. Założono, że informacje przeznaczone są dla różnych grup odbiorców, także osób wcześniej niezorientowanych w tematyce, strukturze i sposobie funkcjonowania Konwencji. Rozdział ten w oczywisty sposób stanowi uzupełnienie podstawowych informacji o Konwencji zawartych w punkcie 5.1.

Konferencja Stron Konwencji Sztokholmskiej

Głównym organem zarządzającym Konwencji Sztokholmskiej jest Konferencja Stron (*Conference of Parties, COP*), ustanowiona na mocy artykułu 19 konwencji. Tworzą ją przedstawiciele rządowi wydelegowani przez państwa, które są stronami konwencji. Konferencja Stron dokonuje przeglądu i oceny stanu wdrożenia postanowień konwencji oraz rozpatruje i przyjmuje lub odrzuca poprawki do konwencji i jej załączników, w tym poprawki dotyczące wpisywania do załączników A, B i/lub C nowych substancji zaliczanych do trwałych substancji organicznych. Propozycje wpisania danej substancji do załączników przedstawia Komitet ds. Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych (*Persistent Organic Pollutants Review Committee, POPRC*).

Spotkania Konferencji Stron

Spotkania Konferencji Stron (COP) odbywają się obecnie co dwa lata (początkowo odbywały się corocznie), a podejmowane na nich decyzje służą wprowadzaniu w życie postanowień konwencji. Do tej pory odbyło się sześć takich spotkań:

- COP1: 2-6 maj 2005 r., Punta del Ester, Urugwaj,
- COP2: 1-5 maj 2006 r., Genewa, Szwajcaria,
- COP3: 30 kwiecień – 4 maj 2007 r., Dakar, Senegal,
- COP4: 4-8 maj 2009 r., Genewa, Szwajcaria,
- COP5: 25-29 kwiecień 2011 r., Genewa, Szwajcaria,
- COP6: 28 kwiecień – 10 maj 2013 r., Genewa, Szwajcaria.

Synergia

Ochrona życia ludzi i stanu środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i odpadów zawierających takie substancje to wspólny cel kilku konwencji międzynarodowych. W związku z tym przed kilku laty nawiązano współpracę pomiędzy:

- Konwencją Bazylejską, dotyczącą przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (*Konwencja bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych*),

- Konwencją Rotterdamską, dotyczącą międzynarodowego handlu niebezpiecznymi substancjami chemicznymi (*Konwencja rotterdamska w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami*)
- i Konwencją Sztokholmską w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych.

Ten tzw. „proces synergii” ma na celu poprawę implementacji postanowień wszystkich trzech konwencji na poziomie krajowym, regionalnym i globalnym, poprzez prowadzenie spójnej polityki ochrony ludzi i środowiska przed działaniem niebezpiecznych substancji chemicznych, zwiększenie skuteczności wsparcia dla stron konwencji, zredukowanie obciążeń administracyjnych oraz zwiększenie efektywności i wydajności wykorzystania zasobów na wszystkich poziomach działania, przy jednoczesnym zachowaniu prawnej autonomii każdego z porozumień międzynarodowych (nie wszystkie kraje ratyfikowały wszystkie trzy konwencje). Jest to pozytywny przykład, także dla innych instytucji i agend, pokazujący w jaki sposób można usprawnić zarządzanie środowiskiem na poziomie międzynarodowym dzięki współpracy i koordynacji działań.

Proces synergii pociągnął za sobą reformę sekretariatów konwencji (zarówno w sferze administracyjnej, jak i co do sposobu funkcjonowania), umożliwił synchronizację podejmowanych działań i spotkań organizowanych w ramach wszystkich trzech konwencji (wspólne Nadzwyczajne Konferencje Stron, synchronizacja terminów spotkań), a także wpłynął na sposób wdrażania konwencji na poziomach regionalnych i krajowych (zwiększenie współpracy i spójności działań państw-stron oraz instytucji wspierających implementację, takich jak centra regionalne, organizacje międzyrządowe i pozarządowe).

Nadzwyczajne Spotkania Konferencji Stron (ExCOP)

W ramach procesu synergii odbywają się Nadzwyczajne Spotkania Konferencji Stron (Extraordinary Meetings of the Conferences of the Parties, ExCOP). Pierwsze takie spotkanie (**ExCOP1**) miało miejsce na wyspie Bali (Indonezja) w dniach 22-24 lutego 2010 r. Podjęto na nim decyzję dotyczącą obszarów współpracy i koordynacji działań, m. in. wspólnego zarządzania i obsługi administracyjnej wszystkich trzech konwencji oraz synchronizacji ich cykli budżetowych. Termin spotkania był zbieżny z 11. specjalną sesją Rady Zarządzającej/Globalnego Ministerialnego Forum UNEP (UNEP Governing Council/Global Ministerial Environment Forum).

ExCOP 2 miało miejsce w Genewie w 2013 r., w dniach od 28 kwietnia do 10 maja. W tym samym terminie, jedno po drugim odbyły się też „zwyczajne” Spotkania Konferencji Stron wszystkich trzech konwencji:

- 11. spotkanie Konferencji Stron Konwencji Bazylejskiej (BC COP11),
- 6. spotkanie Konferencji Stron Konwencji Rotterdamskiej (RC COP6),
- 6. spotkanie Konferencji Stron Konwencji Sztokholmskiej (SC COP6).

Koordynacja spotkań ułatwia podejmowanie spójnych decyzji i działań, jest także korzystna ze względów organizacyjnych i budżetowych. Na ExCOP2 wszystkie trzy konwencje podjęły kolejne merytorycznie identyczne decyzje o dalszym wzmacnianiu współpracy i koordynacji działań pomiędzy nimi.

Szóste spotkanie Konferencji Stron Konwencji Sztokholmskiej (COP 6)

Szóste spotkanie Konferencji Stron Konwencji Sztokholmskiej odbyło się w Genewie w dniach od 28 kwietnia do 10 maja 2013 r., w terminie zbieżnym z Konferencjami Stron Konwencji Bazylejskiej (BC COP11) i Rotterdamskiej (RC COP6) oraz z 2. Nadzwyczajnym Spotkaniem Konferencji Stron trzech konwencji (ExCOP2). Wzięło w nim udział około 1400 uczestników.

Na spotkaniu wybrano nowych członków Biura oraz nominowano nowych członków Komitetu ds. Przeglądu Trwałych Substancji Organicznych (POPRC). Podjęto 30 decyzji. Najważniejsze z nich dotyczyły:

- wpisania heksabromocyklododekanu (HBCD) do załącznika A (ze specjalnymi wyłączeniami),
- przyjęcia ram roboczych przeprowadzenia oceny efektywności konwencji,
- procesów oceny kolejnych substancji (etery bromodifenyłu - BDEs, kwas perfluorooktano-sulfonowy - PFOS),
- procesu oceny centrów regionalnych,
- dodatkowych wytycznych dotyczących aktualizacji najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk środowiskowych (Best Available Technics, Best Environmental Practices, BAT&BEP) oraz Krajowych Planów Wdrażania (National Implementation Plan, NIP),
- opracowania strategicznego planu dotyczącego alternatyw dla DDT,
- raportów na temat oceny alternatyw dla DDT i innych substancji wpisanych ostatnio do załączników konwencji.

Ponadto omawiano kwestie i podejmowano decyzje dotyczące m. in.: DDT, wyjątków odnośnie produkcji i wykorzystania endosulfanu technicznego i jego izomerów, zaplanowanego na COP7 przeglądu postępów w eliminacji polichlorowanych bifenyli (PCB), sposobów ograniczania uwolnień z odpadów, działalności Komitetu ds. Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych (POPRC), wsparcia technicznego organizowanego dla stron konwencji przez Sekretariat, terminu i miejsca kolejnego spotkania Konferencji Stron.

Z decyzjami podjętymi na COP 6 można się zapoznać na stronach Konwencji Sztokholmskiej (zakładka The Convention>Conference of the Parties>Reports and Decisions, na stronie internetowej Konwencji Sztokholmskiej pod adresem: <http://chm.pops.int>)

Po kolejnych spotkaniach COP w nawiązaniu do niektórych podjętych decyzji Sekretariat występuje do stron konwencji i innych zainteresowanych z prośbą o przekazywanie informacji i komentowanie aktualnie podejmowanych działań i omawianych substancji, a także dostarczanie informacji na temat rozpatrywanych substancji chemicznych (tzw. „call for information”). Aktualne prośby o przedstawienie informacji dotyczą procesów oceny eteru bromodifenyloвого (BDE), kwasu perfluorooktano-sulfonowego (PFOS) i jego soli oraz fluorku sulfonylo-perfluorooktanu (PFOSF), wykorzystywania wytycznych odnośnie BAT i BEP, wytycznych przygotowywania i realizacji Krajowych Planów Wdrażania, komentowania Zestawu Narzędzi (Toolkit) wspomagającego identyfikację i ocenę ilościową uwalniania dioksan i furanów oraz innych TZO uwalnianych w sposób niezamierzony, a także zgłaszania potrzeb w zakresie wsparcia technicznego oraz podawania danych Krajowych Punktów Kontaktowych.

Siódme spotkanie Konferencji Stron (COP 7)

Kolejne spotkanie Konferencji Stron Konwencji Sztokholmskiej planowane jest na maj 2015 r. W ramach procesu synergii odbędzie się ono w terminie zbieżnym ze spotkaniami Konferencji Stron konwencji Bazylejskiej (BC COP12) i Rotterdamskiej (RC COP7).

Biuro Konferencji Stron

Biuro Konferencji Stron tworzą jej Prezydent i 9 wiceprezydentów (z których jeden jest też sprawozdawcą), wybieranych na każdym kolejnym spotkaniu Konferencji Stron. Każda z pięciu regionalnych grup Organizacji Narodów Zjednoczonych powinna być reprezentowana przez dwóch członków Biura, a żaden z członków biura nie powinien pełnić tej funkcji dłużej niż przez dwie kadencje. Kadencja obejmuje okres pomiędzy kolejnymi spotkaniami Konferencji Stron. Kadencja trwająca obecnie obejmuje okres od 6. spotkania Konferencji Stron (COP6, maj 2013 r.) do nadchodzącego 7. spotkania (COP7, maj 2015 r.).

Obecnie prezydentem i wiceprezydentami Konferencji Stron są:

- pani Johanna Lissinger Peitz – Prezydent Konferencji Stron (Szwecja, grupa Europy Zachodniej i pozostałych rejonów)
- pan Modibo Diallo (Mali, grupa Afryki),
- pan Vusumuzi Fortune Simelane (Suazi, grupa rejonu Afryki),
- pan Vaitoti Tupa (Wyspy Cooka, grupa rejonu Azji i Pacyfiku)
- pani Kyunghye Choi (Republika Korei, grupa rejonu Azji i Pacyfiku),
- pani Elena Dumitru (Rumunia, grupa rejonu Europy Środkowej i Wschodniej),
- pani Gordana Petković (w zastępstwie pani Tatjana Markov Milinkovic) (Serbia, grupa rejonu Europy Środkowej i Wschodniej)
- pan Luís Ignacio Vayas Valdivieso (Ekwador, grupa rejonu Ameryki Południowej i Karaibów),
- pani Keima Gardiner (w zastępstwie pani Nalini Sooklal) (Trinidad i Tobago, grupa rejonu Ameryki Południowej i Karaibów),
- pan Andrew McNee (Australia grupa Europy Zachodniej i pozostałych rejonów)

Członkiem biura z urzędu jest każdy kolejny Przewodniczący Komitetu ds. Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych (POPRC).

Spotkania Biura Konferencji Stron

Spotkania Biura Konferencji Stron Konwencji Sztokholmskiej odbywają się w Genewie w okresach pomiędzy spotkaniami Konferencji Stron. Na spotkaniach tych omawiane są głównie postępy we wdrażaniu konwencji oraz sprawy organizacyjne związane z kolejnymi Konferencjami Stron. Pierwsze spotkanie Biura miało miejsce w maju 2008 r. (przed COP 4). W marcu 2011 r., w związku z rozwojem procesu synergii pomiędzy konwencjami międzynarodowymi dotyczącymi niebezpiecznych substancji chemicznych, zorganizowano pierwsze wspólne spotkanie Biur konwencji Sztokholmskiej, Bazylejskiej i Rotterdamskiej.

Ostatnie jak na razie spotkanie Biura, na którym omawiano przygotowania do 7. spotkania Konferencji Stron Konwencji Sztokholmskiej (COP7), miało miejsce w maju 2014 r., . Do tej pory odbyło się łącznie sześć spotkań:

- spotkanie Biura COP4: 19-20 maj 2008 r.,
- spotkanie Biura COP5: 5 październik 2010 r.,
- wspólne spotkanie Biur trzech konwencji: 26 marzec 2011 r.,
- spotkanie Biura COP6: 10-11 maj 2012 r.,
- wspólne spotkanie Biur trzech konwencji: 13-14 grudnia 2012 r.,
- spotkanie Biura COP 7: 14-15 maj 2014 r.

Kolejne spotkanie Biura planowane jest na listopad 2014 r.

Spotkania Biura przed 7. spotkaniem Konferencji Stron Konwencji

W dniach 14-15 maja 2014 r. w Genewie odbyło się spotkanie Biura 7 Konferencji Stron Konwencji Sztokholmskiej (COP7). Spotkaniu przewodniczyła obecna prezydent Konferencji Stron pani Johanna Lissinger Peitz, a uczestniczyli w nim członkowie Biura, przewodniczący Komitetu ds. Przeglądu Trwałych Substancji Organicznych, członkowie Sekretariatu oraz pani Kerstin Stendahl – tymczasowy Sekretarz Wykonawczy konwencji Sztokholmskiej, Bazylejskiej i Rotterdamskiej.

Na spotkaniu m. in. omawiano:

- przegląd postępów implementacji decyzji podjętych na 6 Konferencji Stron,
- przygotowania do 7. spotkania Konferencji Stron, która odbędzie się w maju 2015 r., w terminie skorelowanym z Konferencjami Stron konwencji Bazylejskiej i Rotterdamskiej.

Kolejne spotkanie Biura odbędzie się w dniach 11-12 listopada 2014 r., razem ze spotkaniami biur konwencji Bazylejskiej i Rotterdamskiej. W trakcie tego wspólnego spotkania omawiane będą sprawy organizacyjne związane z nadchodzącymi spotkaniami Konferencji Stron wszystkich trzech konwencji (maj 2015 r.)

Sekretariat

Począwszy od 2012 r., kiedy to w związku z procesem synergii dokonano reorganizacji, Sekretariat Konwencji Sztokholmskiej funkcjonuje jako część wspólnego sekretariatu trzech konwencji: Sztokholmskiej, Rotterdamskiej i Bazylejskiej, zlokalizowanego w Genewie i administrowanego przez Program Środowiskowy Narodów Zjednoczonych (*United Nations Environmental Programme*, UNEP). Sekretariat zajmuje się organizowaniem wsparcia technicznego niezbędnego dla implementacji i funkcjonowania konwencji i prowadzi szereg działań budujących potencjał wykonawczy, umożliwiający wdrażanie jej postanowień - w tym liczne szkolenia i warsztaty skierowane do różnych grup odbiorców zaangażowanych w procesy związane z TZO, zwłaszcza na poziomach regionalnych i krajowych. Bieżąca działalność Sekretariatu oparta jest na aktualnych decyzjach podejmowanych na kolejnych spotkaniach Konferencji Stron, a jego działania obejmują:

- organizowanie warsztatów na poziomach krajowych, regionalnych i globalnym,
- przygotowywanie seminariów on-line (tzw. webinarów),
- przygotowanie wytycznych i publikacji,
- opracowywanie projektów,
- prowadzenie szkoleń on-line („e-learning”) oraz z wykorzystaniem innych interaktywnych metod szkoleniowych (w tym prowadzenie biblioteki on-line)

Ponadto Sekretariat:

- prowadzi stronę internetową konwencji, przygotowuje dokumenty i raporty na kolejne spotkania Konferencji Stron oraz opracowuje dwuletnie programy wsparcia technicznego dla stron konwencji - obecnie trwają prace nad programem na lata 2016-2017 (w oparciu o decyzję SC-6/15, podjęta przez Konferencję Stron na 6 spotkaniu),
- zajmuje się zbieraniem z różnych źródeł informacji o potrzebach stron konwencji w zakresie wsparcia technicznego i prowadzi bazę danych takich informacji,
- a także zbiera i opracowuje we współpracy z Komitetem ds. Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych (POPRC) inne informacje przekazywane przez strony konwencji, w tym dotyczące substancji chemicznych, przedstawiane na potrzeby ich przeglądów i ocen wykonywanych przez POPRC - obecnie Sekretariat m. in. zbiera i opracowuje informacje niezbędne do przygotowania oceny dla kwasu perfluorooktano-sulfonowego (PFOS) i jego soli oraz fluorku sulfonylo-perfluorooktanu (PFOSF) (we współpracy z powołaną przez POPRC grupą roboczą ad hoc).

Program wsparcia technicznego

Dla kolejnych okresów dwuletnich Sekretariat opracowuje programy wsparcia technicznego (Technical Assistance Programme), ukierunkowane na zaspokojenie potrzeb w tym zakresie zgłaszanych przez kraje rozwijające się i kraje dokonujące transformacji gospodarczej. Potrzeby te określone są w oparciu o bezpośrednie zgłoszenia krajów, raporty krajowe i Krajowe Plany Wdrażania oraz przeprowadzane co dwa lata badania. Na 6. spotkaniu Konferencji Stron kraje rozwijające się i kraje w okresie transformacji gospodarczej zostały zaproszone do przedstawiania swoich potrzeb w zakresie wsparcia technicznego, transferu technologii oraz przedstawienia informacji o trudnościach z wdrażaniem postanowień konwencji. Aby ułatwić zbieranie informacji Sekretariat opracował dwa kwestionariusze badawcze, które w maju 2014 r. rozesłano do Punktów Kontaktowych konwencji w poszczególnych krajach (ostatecznym terminem przekazania przez kraje wypełnionych kwestionariuszy był 16 czerwca 2014 r.). Aktualnie Sekretariat opracowuje zebrane dane, a raport z badań zostanie zaprezentowany na 7. spotkaniu Konferencji Stron w maju 2015 r.

Aktualny program wsparcia technicznego na lata 2013-2015, opracowany w ramach procesu synergii wspólnie dla trzech konwencji (Sztokholmskiej, Bazylejskiej i Rotterdamskiej) w formie pliku PDF (w wersji anglojęzycznej) dostępny jest na stronach konwencji Sztokholmskiej pod adresem:

<http://chm.pops.int/Implementation/TechnicalAssistance/Overview/tabid/229/Default.aspx>

Głównym celem przygotowania wspólnego programu dla trzech konwencji była harmonizacja prowadzonych działań. W zakresie Konwencji Sztokholmskiej program odzwierciedla decyzje podjęte na 5. spotkaniu Konferencji Stron konwencji oraz propozycje wsparcia technicznego przygotowane na 6. spotkanie Konferencji Stron, które odbyło się w 2013 r. Program przewiduje m. in. wsparcie w obszarach:

1. Aktualizacji Krajowych Planów Wdrażania (National Implementation Plans, NIP) po wpisaniu nowych substancji do załączników do konwencji w latach 2009 i 2011 – planowany zestaw działań obejmuje trzy fazy:
 - Faza I „Organizacja procesu aktualizacji”, obejmującą webinaria i spotkania on-line a w następnej kolejności warsztaty, zwiększające potencjał wykonawczy niezbędny do przeprowadzenia aktualizacji,
 - Faza II „Przeprowadzenia inwentaryzacji” obejmującą wsparcie inwentaryzacji „nowych” TZO oraz aktualizację inwentaryzacji pozostałych TZO wpisanych do załączników do konwencji,
 - Faza III „Ustalenie priorytetów i opracowanie planu”, obejmująca działania zwiększające zrozumienie koncepcji, zasad i standardów właściwego, przyjaznego środowisku zarządzania TZO.

Działania te skierowane są do urzędników pochodzących z krajów, które dokonują przeglądu i aktualizacji swoich planów wdrażania konwencji Sztokholmskiej. Regionalne warsztaty mają być przeprowadzone we współpracy z centrami regionalnymi i biurami UNEP we wrześniu i grudniu w latach 2013, 2014, 2015. W tych samych latach mają być prowadzone szkolenia przygotowawcze on-line i webinaria.

2. Postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym – właściwego zarządzania odpadami, inwentaryzacji odpadów, przygotowania krajowych planów zarządzania odpadami elektronicznymi, polityk, ram prawnych i strategii wdrażania, przeprowadzenia pilotażowych projektów zbiórki i recyklingu odpadów, tworzenia sieci informacyjnej. Są to działania wspólne dla konwencji Sztokholmskiej i Bazylejskiej, a działania skierowane są do przedstawicieli krajowych punktów kontaktowych, centrów regionalnych oraz przemysłu. Przewidywane są warsztaty na temat wzmacniania sieci współpracy EU-Afryka, webinaria oraz regionalne i krajowe projekty prowadzone we współpracy z centrami regionalnymi obu konwencji.
3. Współspalania odpadów niebezpiecznych w piecach cementowych - upowszechnianie najnowszych wytycznych technicznych, wymiana doświadczeń, wsparcie dla projektów pilotażowych, rozwój wiedzy o narzędziach politycznych wspomagających właściwe środowiskowo wykorzystywanie odpadów. Działania te są wspólne dla konwencji Bazylejskiej i Sztokholmskiej i skierowane do przedstawicieli punktów kontaktowych, ekspertów krajowych i innych zainteresowanych stron. Przewidywane są warsztaty i webinaria.
4. Postępowania z odpadami zawierającymi TZO – promocja bezpiecznego dla środowiska postępowania z odpadami zawierającymi TZO poprzez koordynację implementacji wymagań konwencji Sztokholmskiej i Bazylejskiej, szkolenia na temat wytycznych technicznych postępowania z odpadami zawierającymi TZO. Działania te

są wspólne dla konwencji Bazylejskiej i Sztokholmskiej i skierowane do przedstawicieli punktów kontaktowych, centrów regionalnych, ekspertów krajowych, organizacji międzynarodowych i innych zainteresowanych stron. Przewidywane są webinaria, warsztaty szkoleniowe oraz projekty pilotażowe w pięciu krajach testujące wytyczne postępowania z odpadami zawierającymi TZO.

5. Załączników A i B do konwencji Sztokholmskiej (TZO w produktach) – działania te mają na celu zmniejszenie narażenia na kontakt z substancjami zaliczanymi do „nowych” TZO, poprzez identyfikowanie ich i wycofywanie z artykułów i produktów. W ramach tego działania zaplanowano badania pilotażowe dotyczące występowania „nowych” TZO w produktach, przygotowanie elektronicznej publikacji oraz światowe spotkanie ekspertów na temat możliwości wycofywania „nowych” TZO z produktów (sierpień 2013 r.) oraz webinaria.
6. Załącznika C do Konwencji Sztokholmskiej – działania mają służyć przeszkoleniu stron konwencji w zakresie sposobu wykorzystania trzeciej edycji „Zestawu narzędzi do identyfikacji i ilościowego określania niezamierzonych uwolnień dioksyn, furanów i innych TZO” (tzw. Toolkit, pierwsza edycja została opublikowana w 2003 r., a druga w 2006 r.). Planowano szereg szkoleń, także w formie on-line, przeznaczonych głównie dla urzędników zajmujących się aktualizacją i przeglądem Krajowych planów Wdrażania w poszczególnych państwach-stronach konwencji.
7. Upowszechniania informacji o alternatywach dla 9 pestycydów zaliczanych do TZO, wymienionych w załączniku III do Konwencji Rotterdamskiej oraz w załącznikach do Konwencji Sztokholmskiej, w tym endosulfanu - działania obejmują wpieranie stron konwencji w zakresie oceny obecnego wykorzystania tych pestycydów oraz możliwości zastosowania substancji i rozwiązań alternatywnych. W oparciu o uzyskane rezultaty Sekretariat i Komitet ds. Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych (POPRC) zamierzają opracować strategię wsparcia technicznego w zakresie tych substancji, obejmująca między innymi przygotowanie materiałów szkoleniowych dla rolników. Przewidywano prowadzenie krajowych programów pilotażowych, obejmujących szkolenia i warsztaty polowe dla pracowników sektora rolniczego.

Program prac Konwencji Sztokholmskiej na lata 2014-2015

Program prac Konwencji Sztokholmskiej na lata 2014-2015 został przyjęty decyzją SC-6/30 na 6. spotkaniu Konferencji Stron. Obejmuje on działania leżące w zakresie tematycznym konwencji, jak również działania przekrojowe, wspólne dla trzech konwencji: Sztokholmskiej, Bazylejskiej i Rotterdamskiej. Planowane działania służą realizacji 30 decyzji podjętych na 6. spotkaniu Konferencji Stron i grupują się w siedmiu obszarach tematycznych:

1. Konferencje i spotkania.
2. Wsparcie techniczne i budowanie potencjału wdrożeniowego.
3. Działalność naukowa.
4. Zarządzanie wiedzą i informacją oraz popularyzacja.
5. Zarządzanie.
6. Prawodawstwo i polityki działania.

7. Utrzymanie obsługi administracyjnej.

W najbliższym czasie program pracy przewiduje m. in:

- przygotowanie raportu na temat potrzeby stosowania DDT jako środka kontroli czynników chorobotwórczych (Grupa Ekspertów ds. DDT przy wsparciu Sekretariatu),
- prace nad znalezieniem alternatywy dla DDT,
- zbieranie informacji na temat postępów stron konwencji w kontroli użytkowania lindanu jako środka farmaceutycznego stosowanego w zwalczaniu wszy głowowej i świerzbu oraz poszukiwaniu rozwiązań alternatywnych, które pozwoliłyby ograniczyć jego stosowanie,
- przygotowanie serii webinarium na temat właściwego zarządzania lindanem (do grudnia 2015 r.),
- przegląd projektu formatu służącego przedstawianiu informacji na temat oceny eteru bromodifenyloвого (BDE),
- przygotowanie raportu na temat oceny kwasu perfluorooktano-sulfonowego (PFOS), który zostanie rozpatrzony na 7. spotkaniu Konferencji Stron (do października 2014 r.),
- przygotowanie webinarium na temat aktualizacji i rewizji inwentaryzacji dioksan i furanów (PCDD/PCDF) (do grudnia 2015 r.),
- przygotowanie warsztatów na temat aktualizacji i rewizji inwentaryzacji dioksyn i furanów (PCDD/PCDF) (do grudnia 2015 r.),
- przygotowanie bazy danych informacji naukowych i technicznych o chemicznych i niechemicznych alternatywach dla stosowania endosulfanu,
- upowszechnianie i promowanie wymiany informacji o alternatywach dla stosowania kwasu perfluorooktano-sulfonowego (PFOS).

Szczegółowe informacje na temat wspólnego planu pracy można znaleźć na stronach Konwencji Sztokholmskiej, w zakładce Synergies>Management Reports> Quarterly Reports> 2013, gdzie można ściągnąć raporty w formacie Excel.

Biblioteka on-line

Prowadzona przez Sekretariat biblioteka on-line zawiera liczne materiały szkoleniowe z zakresu tematycznego Konwencji. Można zapoznać się w niej z wydawanymi do 2012 r. biuletynami na temat wsparcia technicznego, a także wytycznymi i publikacjami, takimi jak:

- drugie wydanie „Standaryzowanego zestawu narzędzi do identyfikacji i oceny ilościowej uwalniania dioksan i furanów” (tzw. Toolkit),
- „Wytyczne identyfikacji PCBs i materiałów zawierających PCBs”,
- „Ograniczanie i eliminowanie zastosowania trwałych pestycydów organicznych – wytyczne alternatywnych strategii zrównoważonego zarządzania pestycydami”

Materiały te dostępne są w wersji anglojęzycznej na stronach Konwencji Sztokholmskiej, w zakładce [Stockholm Convention](#) > [Implementation](#) > [Technical Assistance](#) > [Online Library](#)

<http://chm.pops.int/Implementation/TechnicalAssistance/OnlineLibrary/tabid/2539/Default.aspx>). W bibliotece on-line dostępne są także zapisy wszystkich webinarium, jakie odbyły się do tej pory.

Szkolenia

W latach 2012-2013 w ramach działania Konwencji Sztokholmskiej prowadzone były szkolenia w następujących obszarach:

- **Krajowe Plany Wdrażania** (aktualizacja planów, przygotowanie inwentaryzacji TZO, wzmocnienie kontroli importu TZO, tworzenie ram prawnych monitoringu TZO, zagwarantowanie właściwego oznakowania produktów zawierających TZO),
- **substancje wymienione w załączniku A** (właściwe zarządzanie i usuwanie, wymiana informacji o zamiennikach i alternatywach dla substancji, których dotyczą specjalne wyłączenia, np. lindanu w zastosowaniach farmaceutycznych),
- **substancje wymienione w załączniku B** (przeгляд i raportowanie, promocja właściwego zarządzania i usuwania),
- **substancje wymienione w załączniku C** (wykorzystanie zaproponowanych w tzw. „Zestawie narzędzi” metodologii przeglądu i aktualizacji inwentaryzacji PCDD/PCDF, wdrażanie wytycznych dotyczących najlepszych dostępnych technik BAT i najlepszych praktyk środowiskowych BEP redukcji i eliminacji niezamierzonego uwalniania TZO),
- **działania podejmowane wspólnie z konwencjami Rotterdamską i Bazylejską** (wzrost świadomości współpracy i koordynacji działań, rozwój wiedzy o zagadnieniach i obszarach działań wspólnych dla trzech konwencji, zwłaszcza o zagadnieniach kluczowych dla koordynacji wdrażania konwencji na poziomach krajowych, takich jak kontrola eksportu i importu chemikaliów),
- **udział w Komitecie ds. Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych (POPRC)** (upowszechnianie informacji o pracach komitetu nad substancjami kandydującymi do załączników A, B i/lub C, wsparcie przy zbieraniu informacji istotnych dla prowadzenia tych prac),
- **monitoring,**
- **ramy prawne i regulacje,**
- **raportowanie,**
- **mechanizm „clearing-house”**(wymiana informacji na temat trwałych zanieczyszczeń organicznych, właściwego obchodzenia się z nimi oraz doświadczeń we wdrażaniu postanowień i wymagań Konwencji Sztokholmskiej).

Webinaria

Webinaria są to prowadzone on-line seminaria lub warsztaty, w których uczestniczyć można za pośrednictwem sieci. W trakcie spotkań uczestnicy mają możliwość wypowiedzenia się, zgłaszania uwag i dyskusji. Jest to nowoczesne narzędzie szkoleniowe, uzupełniające cykl tradycyjnych szkoleń i warsztatów, wykorzystywane przez Sekretariat od 2011 r. w celu ułatwienia państwom-stronom konwencji dostępu do potrzebnych informacji. Od momentu uruchomienia tej formuły szkoleń odbyło się już ponad 100 webinarium na kilkudziesiąt tematów. Tematyka spotkań obejmuje:

- spotkania Konferencji Stron,
- działalność Komitetu ds. Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych,
- substancje wpisane do załączników A i B,
- substancje wpisane do załącznika C,
- Krajowe Plany Wdrażania,
- odpady,
- tematy przekrojowe.

Do uczestniczenia w webinarium niezbędny jest:

- komputer z dostępem do Internetu,
- zestaw słuchawkowy lub mikrofon i głośnik,
- przeglądarka współpracująca z systemem Windows (zalecany Internet Explorer 8, ale możliwe jest też skorzystanie z Internet Explorer 6 lub 7, Chrome 5, 6, 7 lub Firefox 3x lub 4.0b,
- opcjonalnie kamera internetowa.

Z webinariami, które już się odbyły można zapoznać się w prowadzonej przez Sekretariat bibliotece on-line, pod adresem:

<http://chm.pops.int/Implementation/TechnicalAssistance/OnlineLibrary/tabid/2539/Default.aspx>

Webinaria w 2014 r.

W 2014 r. odbyły się już lub są planowane następujące webinaria:

1. „Miesiąc raportowania” – seria spotkań on-line na temat przygotowywania raportów krajowych w ramach Konwencji Sztokholmskiej: jak przygotować i przedstawić raport krajowy dotyczący PFOS i jego soli, PFOSF, innych „nowych” TZO, PCBs oraz niezamierzonej produkcji TZO (termin raportowania upływa 31 sierpnia 2014 r.). Seria ta obejmuje następujące webinaria:
 - System elektronicznego raportowania w ramach Konwencji Sztokholmskiej (26 czerwca 2014 r.),
 - Jak sprawozdawać informacje na temat niezamierzonej produkcji TZO (3 lipca 2014 r.),
 - Raportowanie informacji o PFOS i jego solach, PFOSF i innych „nowych” TZO (8 lipca 2014 r.),
 - Raportowanie informacji o PCBs (15 lipca 2014 r.), Spotkanie przygotowujące do sesji działającej w ramach Konwencji Bazylejskiej Otwartej Grupy Roboczej (Open-ended Working Group, OEWG9), przeznaczone zasadniczo dla stron Konwencji Bazylejskiej (26 i 28 sierpnia 2014 r.)
 - Spotkania na temat aktualizacji Krajowych Planów Wdrażania Konwencji Sztokholmskiej i ustanawiania priorytetów właściwego środowiskowo zarządzaniu trwałymi zanieczyszczeniami organicznym, skierowane do przedstawicieli punktów kontaktowych i ekspertów krajowych (2 i 4 września 2014 r.).

W najbliższej przyszłości planowane są webinaria na następujące tematy (nie ustalono jeszcze terminów):

- alternatywy dla endosulfanu i lindanu,

- Krajowe Plany Działań w ramach Konwencji Rotterdamskiej,
- raportowania informacji o formulacji niektórych niebezpiecznych pestycydów (*Severely Hazardous Pesticides Formulation, SHPF*),
- odpady elektroniczne,
- właściwe postępowanie z odpadami niebezpiecznymi,
- opracowywanie i aktualizacja Narodowych Planów Wdrażania obejmujących „nowe” TZO.

Dokładniejsze informacje i aktualności dotyczące nadchodzących webinarium można znaleźć pod adresem: <http://chm.pops.int/webinars>

Webinaria odbywają się w języku angielskim. Zainteresowani wzięciem w nich udziału powinni zarejestrować się na stronie Konwencji na kilka dni przed planowanym terminem spotkania. Na stronie internetowej Konwencji Sztokholmskiej jest też dostępny, jako plik w formacie PDF, „Podręcznik użytkownika webinarium” (w wersji anglojęzycznej) (<http://chm.pops.int/Implementation/TechnicalAssistance/Webinars/tabid/1529/Default.aspx>).

Warsztaty

W ramach Konwencji Sztokholmskiej organizowane są w różnych krajach warsztaty regionalne i szkoleniowe, obejmujące tematykę z zakresu:

- tzw. „nowych TZO”, czyli kolejnych substancji włączanych do załączników do Konwencji Sztokholmskiej,
- Krajowych Planów Wdrażania (NIP),
- polichlorowanych bifenyli (PCBs),
- wsparcia technicznego,
- odpadów zawierających trwałe zanieczyszczenia organiczne.

Informacje o warsztatach, które już się odbyły bądź są planowanych można znaleźć na stronie internetowej Konwencji Sztokholmskiej (<http://chm.pops.int/>) w zakładce Implementation.

Komitet do spraw Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych

Persistent Organic Pollutants Review Committee (POPRC) – Komitet ds. Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych jest organem pomocniczym Konwencji Sztokholmskiej, ustanowionym na 1. spotkaniu Konferencji Stron. Członkami POPRC jest 31 ekspertów rządowych w zakresie zarządzania i oceny substancji chemicznych, reprezentujących pięć regionów: państwa afrykańskie (8 ekspertów), region Azji i Pacyfiku (8 ekspertów), Europę Centralną i Wschodnią (3 ekspertów), region Ameryki Południowej i Karaibów (5 ekspertów) oraz państwa Europy Zachodniej i pozostałe (7 ekspertów).

Celem działalności POPRC jest dokonywanie tzw. przeglądów dla substancji chemicznych, które strony Konwencji, ze względu na ich szkodliwe oddziaływanie na zdrowie ludzi i stan środowiska, trwałość w środowisku i zdolność do długotrwałego transportu środowiskowego oraz bioakumulacji, proponują wpisać do załączników A, B i/lub C. Ponad to POPRC wykonuje także oceny substancji, które już zostały wpisane do załączników i przygotowuje raporty na temat możliwości znalezienia zamienników substancji, które powinny być eliminowane z użycia lub których stosowanie należy ograniczać. Na potrzeby konkretnych działań komitet powołuje grupy robocze.

Procedura zgłaszania substancji chemicznych

Procedura zgłaszania nowych substancji chemicznych do przeglądu w celu wpisania ich do załączników A, B i/lub C do Konwencji Sztokholmskiej wygląda następująco:

1. Przedłożenie propozycji - każda ze stron Konwencji Sztokholmskiej może przedstawić Sekretariatowi propozycję umieszczenia danej substancji w odpowiednim załączniku do Konwencji.
2. Faza przeglądu (*screening*) - Komitet sprawdza przedstawioną propozycję z zastosowaniem kryteriów wyszczególnionych w załączniku D do Konwencji.
3. Opracowanie profilu ryzyka (*risk profile*) - jeśli kryteria załącznika D zostały spełnione, POPRC zaprasza strony Konwencji i obserwatorów do przekazywania Sekretariatowi informacji określonych w załączniku E do Konwencji Sztokholmskiej i na ich podstawie opracowuje dla danej substancji profil ryzyka, a następnie na jego podstawie określa czy dana substancja może mieć skutek długotrwałego transportu w środowisku znaczący szkodliwy wpływ na zdrowie ludzkie i/lub stan środowiska, usprawiedliwiający podjęcie działań w skali światowej.
4. Ocena zarządzania ryzykiem (*risk management evaluation*) – POPRC zaprasza strony Konwencji i obserwatorów do przedkładania (zgodnie z załącznikiem F) informacji na temat uwarunkowań socjoekonomicznych, a następnie w oparciu o profil ryzyka i ocenę zarządzania ryzykiem decyduje czy daną substancję należy zarekomendować Konferencji Stron do umieszczenia w załącznikach A, B i/lub C.
5. Konferencja Stron decyduje, w oparciu o rekomendacje POPRC i wszelką dostępną wiedzę naukową, czy daną substancję należy włączyć do któregoś z załączników oraz określa związane z tym środki kontroli.

Bieżącą działalność Komitetu ds. Przeglądu Trwałych Substancji Organicznych (POPRC)

Obecnie POPRC pracuje nad przeglądami następujących substancji:

- **krótkołańcuchowe chlorowane parafiny** (*short-chained chlorinated paraffins, SCCPs*) – zgłoszone przez Unię Europejską i jej kraje członkowskie będące stronami Konwencji Sztokholmskiej w 2006 r., obecnie na etapie rozpatrywania profilu ryzyka (planowane na 11. spotkanie POPRC),
- **chlorowane naftaleny** (*chlorinated naphthalenes, CNs*) – zgłoszone przez Unię Europejską i jej kraje członkowskie będące stronami Konwencji Sztokholmskiej w 2010 r., obecnie opracowano już profil ryzyka a ocena ryzyka jest w trakcie przygotowania,

- **heksachlorobutadien** (*hexachlorobutadiene*, HCBd) - zgłoszony przez Unię Europejską i jej kraje członkowskie będące stronami Konwencji Sztokholmskiej w 2011 r., obecnie opracowano już profil ryzyka a ocena ryzyka jest w trakcie przygotowania
- **pentachlorofenol** (*pentachlorophenol*, PCP), **jego sole i estry** - zgłoszony przez Unię Europejską i jej kraje członkowskie będące stronami Konwencji Sztokholmskiej w 2011 r., obecnie przygotowujący jest profil ryzyka.

Ponadto Komitet pracuje nad:

- oceną **kwasy perfluorooktano-sulfonowego (PFOS) i jego soli oraz fluorku sulfonylo-perfluorooktanu (PFOSF)** – substancje te zostały wpisane do załącznika B do Konwencji Sztokholmskiej w 2009 r.,
- propozycjami włączenia nowych substancji do załączników do Konwencji Sztokholmskiej: eteru dekabromodifenyloвого (dekaBDE) i dikofolu. W odniesieniu do deca-BDE dokonano już przeglądu kryteriów kwalifikacyjnych zgodnie z załącznika D do Konwencji i uznano, że zasadne jest prowadzenie dalszych prac, w związku z czym została powołana grupa robocza, która zajmie się przygotowaniem profilu ryzyka.

Charakterystyka substancji poddawanych obecnie przeglądowi

Krótkołańcuchowe chlorowane parafiny (*short-chained chlorinated paraffins*, SCCPs) – chloroalkany o długości łańcucha węglowego od 10 do 13 cząsteczek (C₁₀₋₁₃) i stopniu chlorowania wyższym niż 48%, numer CAS 85535-84-8. Stosowane w smarach do metali, plastyfikatorach PVC, farbach, klejach i uszczelniaczach, preparatach tłuszczowych do skór, tworzywach sztucznych, gumie i tekstyliach jako środek zmniejszający palność. Nadal produkowane i użytkowane w niektórych krajach. Uwalniane do środowiska poprzez ulatnianie i wymywanie z produktów. Nie ulegają biodegradacji i silnie akumulują się w środowisku. Są wysoce toksyczne w środowisku wodnym dla bezkręgowców (dafnie). Niepełne dane mówią o ich kancerogenności dla ssaków.

Chlorowane naftaleny (*chlorinated naphthalenes*, CNs) – grupa ponad 70 związków o różnych numerach CAS, wzorze ogólnym C₁₀H_{8-n}Cl_n i budowie strukturalnej zbliżonej do PCB, zawierających w strukturze cząsteczki od 1 do 8 atomów chloru. Były powszechnie stosowane po roku 1910, w latach 70. XX w. ich produkcja zmalała, a w latach 80. w regionie EKG ONZ jej zaprzestano. Produkowane były jako mieszanina związków pod różnymi nazwami handlowymi. Najważniejsze zastosowania – konserwacja drewna, dodatek do farb i olejów silnikowych a także w izolacjach kabli i kondensatorach. Chlorowane naftaleny mogą powstawać także przy produkcji PCB oraz w procesach termicznych, takich jak spalanie odpadów. Nie ma pewnych danych o produkcji i zastosowaniu CNs poza regionem EKG ONZ. Obecna emisja do środowiska jest prawdopodobnie spowodowana głównie niezamierzonym uwalnianiem z procesów spalania przy produkcji ciepła i energii elektrycznej, z niektórych procesów przemysłowych, zastosowania rozpuszczalników oraz spalania odpadów.

Heksachlorobutadien (*hexachlorobutadiene*, HCBd) – związek o wzorze C₄Cl₆ i numerze CAS: 87-68-3, powstaje głównie jako produkt uboczny przy produkcji chlorowęglodorów, takich

jak trichloroetan, tetrachloroetan i tetrachlorometan. Jest substancją neurotoksyyczną (uszkadza nerki), szkodliwą dla organizmów wodnych, ograniczone dane mówią o jego genotoksyczności i kancerogenności. Ulega silnej bioakumulacji.

Pentachlorofenol (*pentachlorophenol*, PCP), jego sole i estry – PCP jest węglowodorem aromatycznym o wzorze C_6Cl_5OH i numerze CAS 87-86-5, wprowadzonym do użytku jako substancja konserwująca drewno w latach 30. XX wieku. Miał liczne zastosowania jako pestycyd, fungicyd, biocyd, defoliant, środek dezynfekujący i przeciwbakteryjny, środek konserwujący do drewna oraz przy produkcji laurynianu pentachlorofenyłu. Jego sole sodowe (Na-PCP), mające podobne zastosowania, ulegają szybkiemu rozpadowi do PCP, podobnie jak używany w przemyśle tekstylnym ester - laurynian pentachlorofenyłu (PCPL). Głównym metabolitem PCP jest pentachloroanizol (PCA). Sam pentachlorofenol choć wysoce toksyczny i ulegający bioakumulacji, nie spełnia kryteriów trwałości, natomiast wysoką trwałością odznacza się pentachloroanizol, który może być przekształcany w środowisku w pentachlorofenol. PCP jest silnie toksyczny dla organizmów wodnych, a także immunotoksyczny i neurotoksyczny dla ludzi. Uszkadza trwale centralny system nerwowy. Pentachloroanizol wykazuje pewną toksyczność reprodukcyjną, być może jest mutagenny i kancerogeny, lecz brak jeszcze wystarczających danych. Obecność PCP i jego związków w produktach a następnie odpadach sprzyja powstawaniu dioksan i furanów w trakcie spalania tych odpadów.

Dziewiąte spotkanie Komitetu do spraw Przeglądu Trwałych Zanieczyszczeń Organicznych (POPRC)

Spotkania Komitetu odbywają się corocznie począwszy od 2005 r. Dotychczas odbyło się ich dziewięć. Ostatnie **9. spotkanie POPRC** miało miejsce w Rzymie w dniach 14-18 października 2013 r. Towarzyszyły mu dwa inne wydarzenia - spotkanie wstępne (13 października 2014 r.) oraz wspólne spotkanie z Komitetem ds. Przeglądów Chemicznych Konwencji Rotterdamskiej (20 października 2014 r.), uzgodnione przez biura obu komitetów przy okazji 6. Konferencji Stron Konwencji Sztokholmskiej i Rotterdamskiej (28.04-10.05.2014). Celem wspólnego spotkania komitetów była wymiana informacji.

Na 9 spotkaniu POPRC rozpatrywano:

- projekt oceny zarządzania ryzykiem dla chlorowanych naftalenów,
- projekt oceny zarządzania ryzykiem dla heksachlorobutadienu,
- projekt profilu ryzyka dla pentachlorofenolu, jego soli i estrów,
- propozycje włączenia nowych substancji do załączników do Konwencji Sztokholmskiej: eteru dekabromodifenyloвого (dekaBDE) i dikofolu,

oraz omawiano zagadnienia techniczne:

- proces oceny kwasu perfluorooktano-sulfonowego (PFOS) i jego soli oraz fluorku sulfonylo-perfluorooktanu (PFOSF), prowadzonej na mocy paragrafów 5 i 6 części III załącznika B do Konwencji Sztokholmskiej (poszukiwanie zamienników),
- wytyczne na temat alternatyw dla stosowania PFOS i jego soli oraz PFOSF,
- podejście do ewaluacji substancji chemicznych zgodnej z wymaganiami załącznika E do konwencji Sztokholmskiej,
- wytyczne na temat sposobu oceny możliwego wpływu zmian klimatu na prace POPRC,

- efektywny udział członków komitetu w jego pracach.

Komitet podjął dziewięć decyzji dotyczących:

- przyjęcia oceny zarządzania ryzykiem dla chlorowanych naftalenów (CNs) i zarekomendowania Konferencji Stron włączenia ich do załączników A i C (decyzja POPRC-9/1),
- przyjęcia oceny zarządzania ryzykiem dla heksachlorobutadienu (HCBD) i zarekomendowania Konferencji Stron włączenia go do załączników A i C (decyzja POPRC-9/2),
- przyjęcia profilu ryzyka dla pentachlorofenolu (PCP), jego soli i estrów, uznania, że ze względu na jego właściwości uzasadnione jest podjęcie dalszych działań w skali światowej oraz powołania grupy roboczej *ad hoc*, która zajmie się przygotowaniem oceny ryzyka zarządzania (zgodnie z wymogami załącznika F) – strony Konwencji zaproszono do przekazywania Sekretariatowi w terminie do 10 stycznia 2014 r. informacji dotyczące PCP (decyzja POPRC-9/3),
- uznania kryteriów przeglądowych dla eteru dekabromodifenylowego (deka-BDE) za spełnione i powołania grupy roboczej, która zajmie się przygotowaniem profilu ryzyka (decyzja POPRC-9/4) – w odniesieniu do dikofolu stanowisko POPRC nie było jednogłośne i kwestia ta będzie dalej omawiana na kolejnym spotkaniu,
- procesu oceny kwasu perfluorooktano-sulfonowego (PFOS) i jego soli oraz fluorku sulfonylo-perfluorooktanu (PFOSF) (POPRC-9/5) – zdecydowano o ustanowieniu grupy roboczej *ad hoc*, która we współpracy z Sekretariatem zajmie się przygotowaniem raportu z oceny i przyjęto plan prac na ocenę (od października 2013 r. do listopada 2014 r.), raport ten będzie dyskutowany na 7. spotkaniu Konferencji Stron (COP7),
- wytycznych na temat zamienników dla PFOS, jego soli i PFOSF (POPRC-9/6) – zatwierdzono zrewidowane wytyczne, poproszono Sekretariat o udostępnienie ich zainteresowanym stronom oraz zdecydowano o dalszym uaktualnianiu wytycznych przy okazji kolejnego spotkania POPRC w oparciu o ocenę PFOS, która zostanie wykonana na mocy decyzji POPRC-9/5,
- podejścia do oceny substancji chemicznych prowadzonej zgodnie z wymaganiami załącznika E do Konwencji Sztokholmskiej (POPRC-9/7) – zatwierdzono dokument przedstawiający praktyczne podejście do przygotowania profilu ryzyka dla substancji chemicznej,
- wytycznych na temat sposobu oceny możliwego wpływu zmian klimatu na prace POPRC (POPRC-9/8) - przyjęto wytyczne, wyjaśniające w jaki sposób uwzględniać wpływ zmian klimatu, przede wszystkim temperatury, na zachowanie trwałych substancji organicznych w środowisku, istotne punktu widzenia prac i ocen robionych przez POPRC,
- efektywnego udziału w pracach POPRC (POPRC 9/10) – zaproszono Sekretariat do prowadzenia dalszych działań ułatwiających zwłaszcza nowym członkom POPRC włączenie się w jego prace i efektywny w nich udział.

Dziesiąte spotkanie Komitetu ds. Przeglądu Trwałych Substancji Organicznych

Nadchodzące **10. spotkanie POPRC** odbędzie się w Rzymie (Włochy), w dniach 27-30 października 2014 r. Zostanie poprzedzone spotkaniem wstępnym w niedzielę 26 października 2014 r. Na 10. spotkaniu zgodnie z agendą Komitet zajmie się:

- przeglądem projektu oceny zarządzania ryzykiem dla pentachlorofenolu, jego soli i estrów,
- projektem profilu ryzyka dla eteru dekabromodifenylowego (dekaBDE),
- propozycją włączenia dikofolu do załączników A, B i/lub C,
- projektem raportu z ewaluacji kwasu perfluorooktano-sulfonowego (PFOS) i jego soli oraz fluorku sulfonylo-perfluorooktanu (PFOSF), prowadzonej na mocy paragrafów 5 i 6 części III załącznika B do Konwencji Sztokholmskiej,
- wytycznymi co do alternatyw dla stosowania PFOS i jego soli oraz PFOSF.

Agenda spotkania zamieszczona została w dokumencie UNEP/POPS/POPRC.10/1. Spotkania Komitetu są otwarte dla obserwatorów – zgodnie z przyjętymi zasadami, aby w nich uczestniczyć należy zapoznać się z warunkami uczestnictwa (link do strony: <http://chm.pops.int/TheConvention/POPsReviewCommittee/Meetings/POPRC10/AdmissionofObservers/tabid/3815/Default.aspx>) i przesłać do Sekretariatu drogą mailową wypełniony formularz zgłoszeniowy w terminie do 29 sierpnia 2014 r.